

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 795/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. arch. Ľ. H., K., zastúpenej advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 10/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 19 C 582/1997), postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 341/2004 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 111/2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. arch. Ľ. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2013 doručená sťažnosť Ing. arch. Ľ. H., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 10/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 19 C 582/1997), postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 341/2004 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 111/2006 (ďalej aj „namietané konania“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že predmetom namietaného konania je (bolo) rozhodovanie o žalobe sťažovateľky v procesnom postavení žalobkyne, ktorou sa domáha vyslovenia neplatnosti odvolania z funkcie, vyslovenia neplatnosti výpovede zo 7. júla 1997, náhrady mzdy a zaplatenia nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Po niekoľkých urgenciách a námietke zaujatosti (podanej pre prietahy a nevhodné správanie podľa očakávania neúspešnej) rozhodol okresný súd 19. 4. 2004 tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd na odvolanie žalobkyne (sťažovateľky) napadnutý rozsudok čiastočne zmenil a čiastočne vrátil vec na ďalšie konanie. Ohľadne zmenenej časti výroku súdu prvého stupňa rozhodoval o veci v dôsledku dovolania protistrany Najvyšší súd SR. Tento súd napadnutý rozsudok zrušil, na čo nasledovalo zrušenie sporného výroku krajským súdom a vrátenie veci súdu okresnému.

Uvedená etapa bola predmetom prieskumu ústavného súdu z hľadiska rešpektovania základného práva na konanie podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Nález sp. zn. II. ÚS 135/06 z 15. 5. 2007 konštatoval porušenie uvedeného základného práva, keď podrobne špecifikoval úkony súdov a bezdôvodnú nečinnosť v konkrétnych obdobiach. Výrokom č. 2 nálezu bol príkaz súdu konať bez zbytočných prietáhov. Nezdá sa, že by tento príkaz bol súdom rešpektovaný.

Rozsudkom z 28. 2. 2013 sp. zn. 19 C 10/2011 (nové číslo konania dostala vec po vylúčení časti žaloby na samostatné konanie, takže „opticky“ vyzerá spor časovo primerane) súd znova žalobu zamietol. Je pritom nanajvyšš sporné, či k takémuto záveru viedli úkony, ktoré možno považovať za účelné (I. ÚS 107/04).

Okrem iného namieta podané odvolanie nedostatočné zdôvodnenie, najmä však fakt, že súd nerozhodol o celom predmete sporu. Zo spisu sa zistí, že po odvolaní z funkcie bola sťažovateľke ponúknutá jediná práca na čas určitý, teda v zjavnom rozpore s príslušným ustanovením Zákonníka práce. Hoci bol tento úkon predmetom žaloby, súd sa k nemu nijak nevyjadril. Založil tým nepochybný dôvod na iné rozhodnutie odvolacieho súdu s možnosťou ďalšieho vrátenia na prvý stupeň.»

Sťažovateľka ďalej uvádza: „Uvedomujem si ako doktrínu, tak tradíciu pri určovaní za zbytočné prietahy zodpovedného subjektu. Domnievam sa však, že ani pred Ústavným súdom nie je vylúčené označiť za takýto subjekt štát, reprezentovaný všetkými vecou sa zaoberajúcimi súdmi. Podstatnou otázkou je ich podiel na výsledku, ktorým je nálezom konštatovaný zbytočný prietah (prietahy). Takto sa koniec koncov dá - a má - chápať rozsudok ESLP č. 13960/06 vec A. R. vs. Slovensko. Lehota, uvedená v § 53 ods. 3 Zák. č. 38/93 Z. z. sa preto neuplatňuje. Prekážkou nemôže byť problém príkazu konať bez zbytočných prietahov, pretože nie je obligatórny, ani problém prípadnej povinnosti zaplatiť primerané zadosťučinenie, pretože ju určí už uvedený podiel.“

Podľa názoru sťažovateľky «keďže judikatúra dovoľuje vo veciach, vedených so zjavnými zbytočnými prietahmi nezaoberať sa, resp. nekonkretizovať jednotlivé úseky konania s touto vadou predpokladám, že okolnosti prípadu ho radia medzi tie, ktorých sa to týka. Úkony prvostupňového súdu boli neefektívne, čo sa vzťahuje najmä na hromadenie výpovedí zaujatých svedkov. Ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. nie je rešpektované, ak sa bez kreativity a reakcie iba memorujú. S ohľadom na smerovanie sťažnosti musím pripomenúť, že: Krajský súd má z hľadiska vecného i procesného podiel najmenší. Najvyšší súd však mal všetky podklady na čiastočné meritórne rozhodnutie, pretože by pri opravenom právnom hodnotení nešlo o „prekvapivý rozsudok“. Mohol teda postupovať podľa § 243b ods. 2 veta druhá O. s. p. Napravil by tým omyl odvolacieho súdu, ktorý inak rozhodol vecne správne.»

Na záver sťažovateľka zdôraznila, že „sťažnosťou sa domáhame preskúmania dodržiavania základného práva za obdobie po 15. 5. 2007“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Vysloví porušenie základného práva sťažovateľky na konanie v jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR konaniami, vedenými Okresným súdom Košice II. pod sp. zn. 19 C 10/2011 (predtým 19 C 582/1997), Krajským súdom Košice pod sp. zn. 11 Co 341/04 a Najvyšším súdom SR pod sp. zn. 1 Cdo 111/2006-131 v období po 15. 7. 2007.

2. Prizná sťažovateľke z titulu primeraného zadostučinenia sumu 10.000 eur a

3. Prizná sťažovateľke právo na náhradu trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 135/06 už rozhodoval o sťažnosti sťažovateľky, ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v napadnutom konaní. O tejto sťažnosti ústavný súd rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 135/06-33 z 15. mája 2007, v ktorom okrem iného vyslovil, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 582/97 porušené bolo a zároveň okresnému súdu v napadnutom konaní prikázal konať vo veci bez zbytočných prietahov a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 120 000 Sk. Označený nález nadobudol právoplatnosť 28. júna 2007. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v tomto konaní preskúmaval postup okresného súdu v napadnutom konaní len v období po 28. júni 2007.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 10/2011 (predtým vedenom pod sp. zn. 19 C 582/1997)

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby

tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 10/2011 (predtým vedenom pod sp. zn. 19 C 582/1997) došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Právna vec sťažovateľky pôvodne vedená pod sp. zn. 19 C 582/1997 je (bola) vedená okresným súdom pod sp. zn. 19 C 10/2011, keďže došlo k vylúčeniu časti žalobného návrhu na samostatné konanie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému

porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Navyše, zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že okresný súd o žalobe sťažovateľky rozhodol rozsudkom č. k. 19 C 10/2011-103 z 28. februára 2013. Tento rozsudok napadla sťažovateľka odvolaním z 9. apríla 2013. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (24. júna 2013) už teda okresný súd vo veci meritórne rozhodol a spis bol už mimo jeho dispozície, pretože ho 19. júna 2013 predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už vo veci meritórne rozhodol, a preto v tomto čase už nemohol porušovať základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na jej odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 341/2004 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 111/2006

Sťažovateľka v petite sťažnosti uvádza, že sa domáha aj vyslovenia porušenia svojho základného práva „na konanie v jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR konaniami, vedenými... Krajským súdom Košice pod sp. zn. 11 Co 341/04 a Najvyšším súdom SR pod sp. zn. 1 Cdo 111/2006-131 v období po 15. 7. 2007“ (zrejme mala na mysli v období po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 135/06 z 15. mája 2007, pozn.).

S namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 10/2011 sa ústavný súd vysporiadal v časti II.1 tohto rozhodnutia.

Z citovanej časti petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka žiada ústavný súd o preskúmanie postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 341/04 a postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 111/2006 po vydaní rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 135/006 z 15. mája 2007.

Z príloh sťažnosti vyplýva, že obe namietané konania skončili pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, dokonca i pred obdobím, ktoré sťažovateľka označila ako relevantné („*po 15. 7. 2007*“, *pozn.*). Konanie vedené najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Cdo 111/2006 skončilo vydaním rozsudku sp. zn. 1 Cdo 111/2006 z 28. marca 2007 a konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 11 Co 341/2004 skončilo rozsudkom sp. zn. 11 Co 341/2004 z 20. októbra 2005. Tento rozsudok krajského súdu bol síce zrušený v dovolacom konaní, avšak po vrátení veci na krajský súd jej bola pridelená nová spisová značka 1 Co 281/2007. Napokon pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že i toto konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 1 Co 281/2007 bolo skončené uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Co 281/2007 zo 16. októbra 2007, t. j. takmer 6 rokov pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Podľa už uvedenej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom a najvyšším súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva postupom krajského súdu a najvyššieho súdu v namietaných konaniach, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2013